

Kapitel 4

Stallhygien

Rengöring	Reservdelar lågtryckstvättssystem WS3	4:40	(2107)
	Reservdelar lågtryckstvättssystem WS2	4:41	(2307)
	Reservdelar lågtryckstvättssystem WS1	4:42	(2107)
	Rengöringsmedel till högtryckstvättar	4:45	(2408)
Stallrengöring	Stöveltvätt	4:50	(2307)
	Skrapor, kvastar och skaft	4:60	(2505)
Flugbekämpning	FlyBag, giftfri flugfångare	4:80	(2506)
	Flugpapper, giftfri flugbekämpning	4:81	(1602)
	Flugsnöre	4:82	(1602)
	Aptaor™ PYR flugspray	4:83	(2402)
	Reservdelar till äldre elflugfångare	4:91	(2307)
	DeLaval takfläkt PF142 för mjölkningsstall-reservdelar	4:96	(2107)
	DeLaval takfläkt PV600 för mjölkningsstall	4:97	(1708)
	Flugplågan, faktaskrift	4:98	(1404)

DeLaval Sales AB
Box 21, 147 21 Tumba
Tfn 08-550 294 00,
www.delaval.com
e-post: sverige.info@delaval.com

4:40

DeLaval lågtryckstvätts-system **WS3** - Reservdelar

Art nr

70000917

Slang 3/4", 20 m till WS2/WS3

70000916

Munstycke till WS2/WS3

798079707

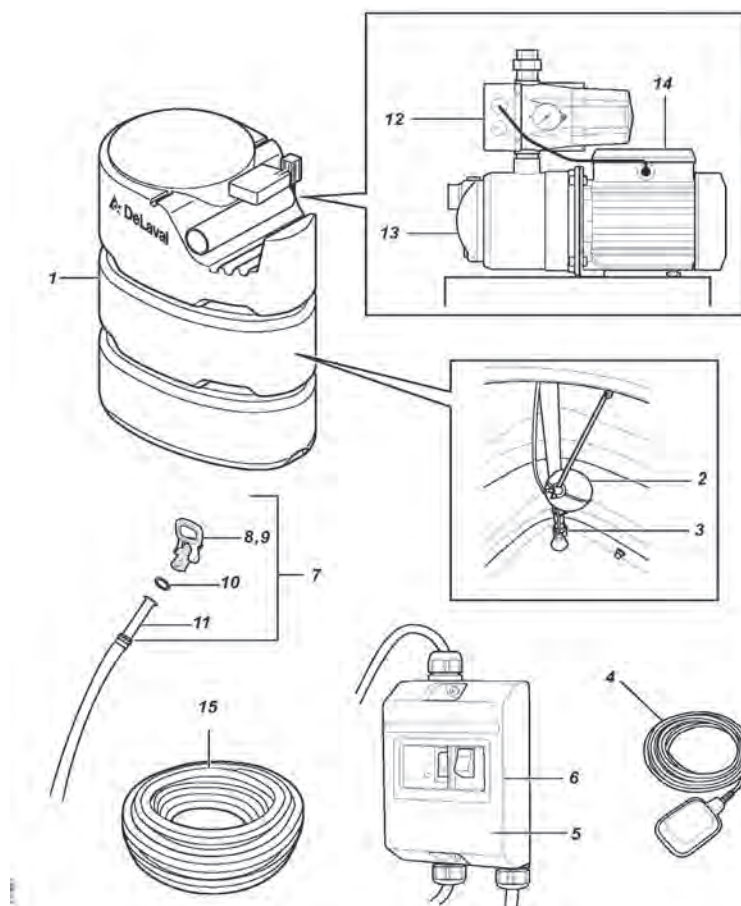
Styrbox inkl ventilkit för koppling till diskautomater (behövs ej till C200)

184001344

Ventilkit för diskautomat C200

Reservdelar

Pos	Art nr	Benämning
1	85657601	1000 L tank
2	91603706	Flottör
3	70000918	Sugventil nivåregulator
4	91603705	Nedre nivåregulator
5		
5		
6		
7	70000916	Munstycke till slang
8	91603744	Reservdelskit munstycke
9	91603713	Handtag munstycke
10	91603715	Packning munstycke
11	91603714	Strålrör munstycke
12	88391701	Idromat 3-15
13	85660001	Pump
14	85660002	Kondensator pump
15	70000917	Slang 20M 45Bar

4:40

DeLaval lågtryckstvätts-system **WS3** - Reservdelar

Art nr

70000917

Slang 3/4", 20 m till WS2/WS3

70000916

Munstycke till WS2/WS3

798079707

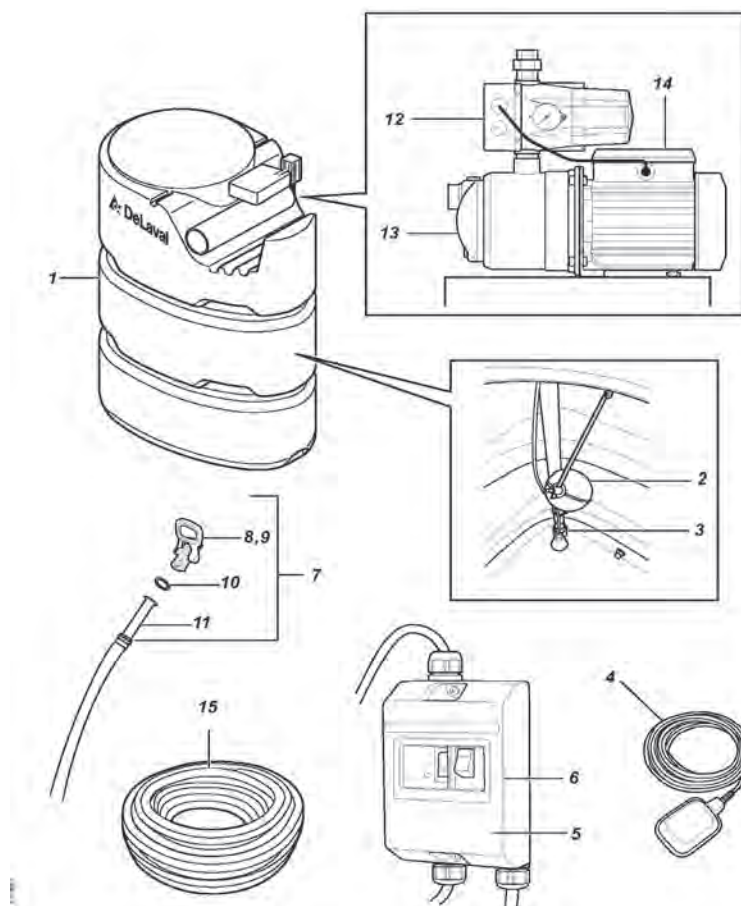
Styrbox inkl ventilkit för koppling till diskautomater (behövs ej till C200)

184001344

Ventilkit för diskautomat C200

Reservdelar

Pos	Art nr	Benämning
1	85657601	1000 L tank
2	91603706	Flottör
3	70000918	Sugventil nivåregulator
4	91603705	Nedre nivåregulator
5		
5		
6		
7	70000916	Munstycke till slang
8	91603744	Reservdelskit munstycke
9	91603713	Handtag munstycke
10	91603715	Packning munstycke
11	91603714	Strålrör munstycke
12	88391701	Idromat 3-15
13	85660001	Pump
14	85660002	Kondensator pump
15	70000917	Slang 20M 45Bar

DeLaval lågtryckstvättssystem WS2 - Reservdelar

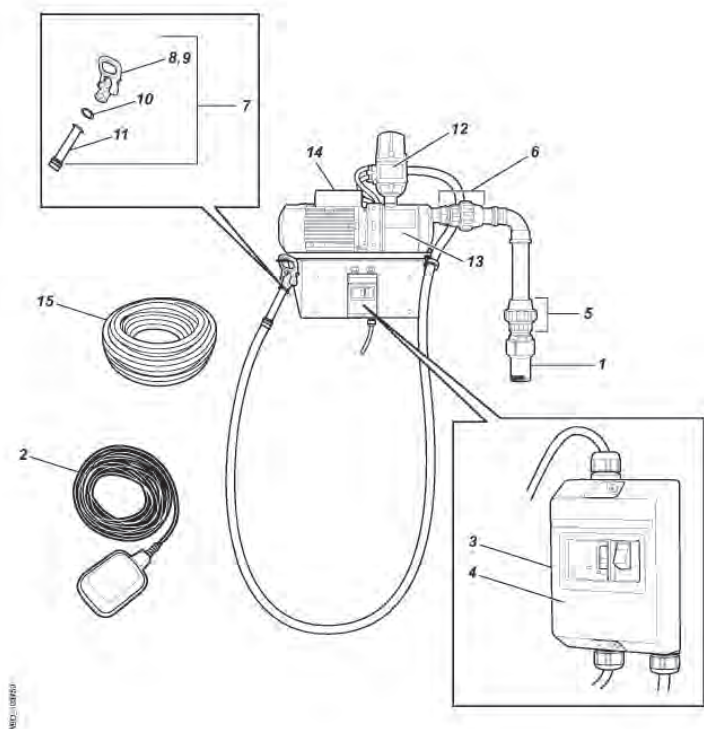
Art nr

970000917	Slang 3/4" 20 m
70000916	Munstycke
798079707	Styrbox inkl ventilkit för koppling till diskautomater (behövs ej till C200)
184001344	Ventilkit för diskautomat C200

Reservdelar

Art nr

1.		Sugventil
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.	70000916	Munstycke komplett
8.	91603744	Lans
9.	91603713	Handtag
10.	91603715	Packning
11.	91603714	Jetmunstycke
12.	88391701	Idromat (blå tryckstyrning)
13.	85660001	Pump
14.	91603761	Kondensator
15.	70000917	20 m slang

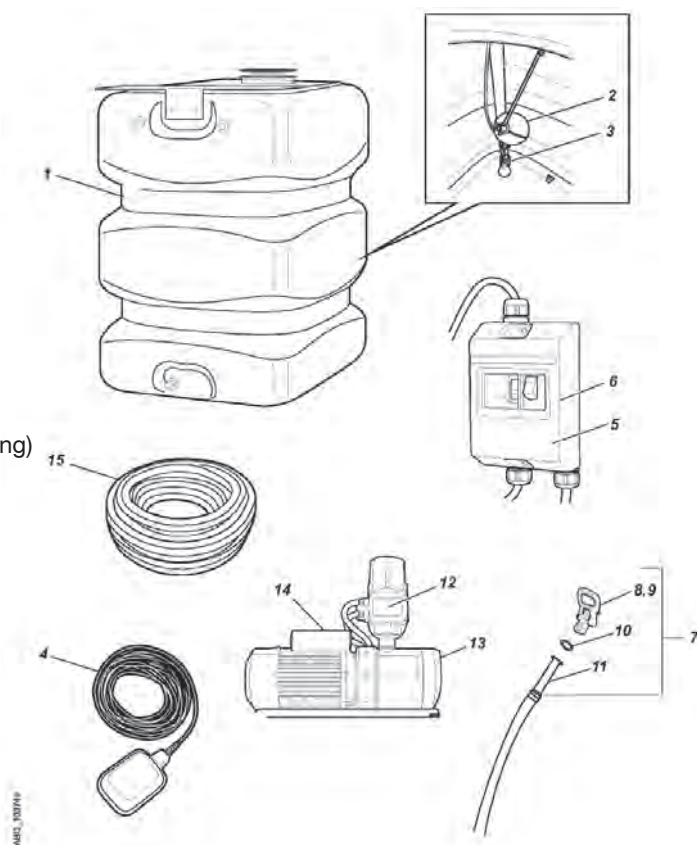

DeLaval lågtryckstvättssystem WS1 – Reservdelar

Reservdelar

Art nr

1.	85657601	Plasttank (1000L)
2.	91603706	Flottör
3.	70000918	Sugventil
4.	91603705	Nedre nivåregulator
5.		
6.		
7.	70000916	Munstycke komplett
8.	91603744	Lans
9.	91603713	Handtag
10.	91603715	Packning
11.	91603714	Jetmunstycke
12.	88391701	Idromat (blå tryckstyrning)
13.	85660001	Pump
14.	91603761	Kondensator
15.	70000917	20 m slang

DeLaval lågtrycksstvtssystem WS1 – Reservdelar

DeLaval Sales AB

Box 21, 147 21 Tumba

Tel 08-550 294 00

e-post sverige.info@delaval.com

www.delaval.com

Rengöringsmedel – till högtryckstvättar

Art nr

741007700 5 L

741007701 20 L

DeLaval vehicle cleaner/Fordonstvätt

Är ett mildt alkaliskt skumrengöringsmedel speciellt anpassat till kraftigt nedsmutsade fordon. Medlet tar bort asfaltsfläckar, olja och smuts från lackade och målade ytor. För bästa resultat, använd DeLaval vehicle cleaner med ett skummunstycke som bildar ett skum. Detta ger en optimal samverkan mellan medlet och den smutsade ytan – för bästa resultat.

Fördelar

- Tar effektivt bort smuts
- Skyddar ytan
- För användning på fordon

Använd så här:

Rengör ytan med högtryck eller vattenslang och borste. Applicera därefter DeLaval Vehicle Cleaner/Fordonstvätt som skum med högtryckstvätt eller med lågtrycksmunstycke. Använd 10-30 ml per liter vatten, beroende på hur smutsigt fordonet är. Efter ca 5 minuter, skölj med rikligt med vatten, helst med högtryckstvätt.

Förvaring

Förvaras upprätt och i väl tillsluten förpackning på sval och torr plats, utom räckhåll för barn och djur.

Art nr

741007722 5 L

741007724 20 L

DeLaval foam cleaner/Rengöringsskum

Är ett mildt alkaliskt skumrengöringsmedel för användning i stallar. Rekommenderas att användas i kraftigt nedsmutsade områden i stallen, vid liggbåsen och i mjölkkrummet. Vid användning med ett skummunstycke bildas ett skum. Om skummet sitter kvar en längre tid på ytan, ger det en optimal samverkan mellan medlet och den smutsade ytan – för bästa resultat.

Fördelar

- Alkalisk rengöring
- Tar bort organisk smuts
- Skyddar ytan
- För användning i rengöring i stallen

Använd så här:

Tak, väggar, golv, boxar: Ta bort grov smuts genom att borsta och/eller spola av ordentligt. Applicera DeLaval Rengöringsskum som skum eller med lågt tryck. Använd 40ml/liter vatten. Efter ca 10-15 minuter skölj av med högt tryck. Använd regelbundet för bästa resultat.

Redskap: Borsta nedsmutsade redskap i en 0,5%-lösning (5 ml per liter vatten) av DeLaval foam cleaner/Rengöringsskum i varmt (45-50°C) vatten. Skölj av med kallt vatten.

Förvaring

Förvaras upprätt och i väl tillsluten förpackning på sval och torr plats, utom räckhåll för barn och djur.

Rengöringsmedlet
kan med fördel
appliceras med
tryckspruta

Art nr

741007712	5 L
741007714	20 L

DeLaval parlour cleaner/Avkalkningsmedel för mjölkkrum mm

Är ett starkt skumavkalkningsmedel speciellt anpassat till stall och mjölkkrum. Medlet tar bort kalk från hårt vatten och proteiner. Medlet kan användas till mjölksten och kalkavlagringar på ytor i mjölkningsstallet och i mjölkkrummet.

Fördelar

- Tar effektivt bort kalkavlagringar
- Skyddar ytan
- För användning i stall och mjölkkrum

Använd så här

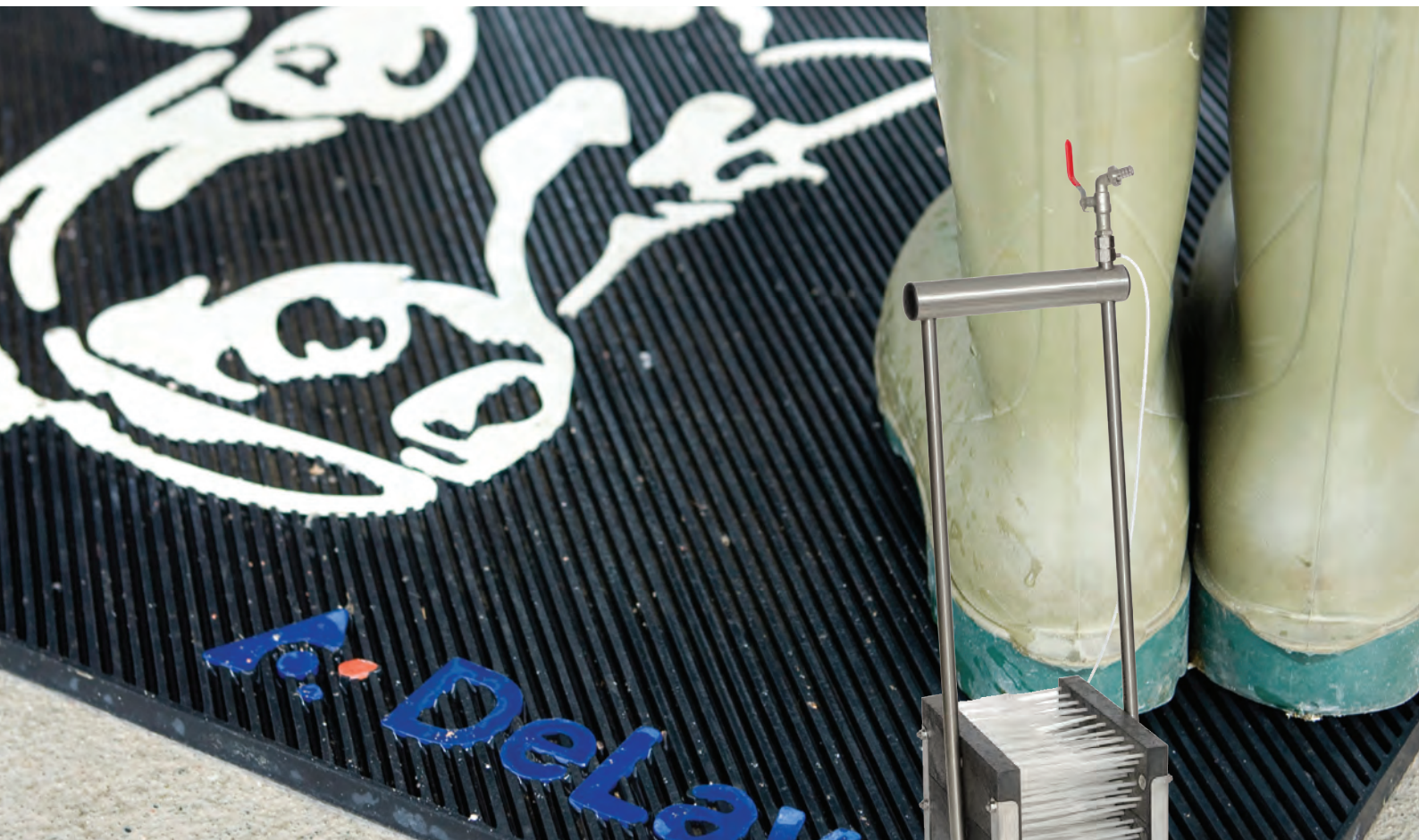
Ta bort grov smuts genom att borsta och spola av. Applicera DeLaval parlour cleaner med skummunstycker eller med spolrör med lågt tryck. Använd 20 – 50 ml per liter vatten, beroende på hur smutsigt/mängd kalkavlagringar det är. Efter ca 15 minuter, skölj med högt tryck. Använd regelbundet för bästa resultat. Använd inte på markeringarna på mjölk-mätarbehållaren.

Förvaring

Förvaras upprätt och i väl tillsluten förpackning på sval och torr plats, utom räckhåll för barn och djur.

4:50

DeLaval stöveltvätt

Art nr

2150004170

DeLaval stöveltvätt är gjord för rengöring av stövlar med borste och vatten. Stöveltvätten är också utrustad med kemikalieinjektor för tillsättning av desinfektionsmedel och liknande. Stöveltvätten är ett bra redskap för att hålla mjölkkrummet och stallen rent från smuts. Veterinär, serviceman och andra besökande kan lätt rengöra och desinficera sina skodon.

Kemikalieinjektorn fungerar på så sätt att man placerar sugslangen, som finns på baksidan, i en dunk med desinfektionsvätska. Därefter håller man fingret över luftinsuget på toppen av stöveltvätten.

- Lång levnadstid.
- Grundlig rengöring av hela stöveln.
- Möjlighet för tillsättning av rengöringsmedel eller desinfektionsvätska.
- Stor vattenmängd - effektiv rengöring.

TEKNISKA DATA

Höjd: 97 cm
Bredd: 55 cm
Djup: 32 cm

FAKTA

Solid ram i rostfritt stål
Fem borstar - två kraftiga borstar på var sida
- en kraftig borste undertill
1/2" vattentillkoppling

DeLaval stöveltvätt

DeLaval Sales AB

Box 21, 147 21 Tumba

Tel 08-550 294 00

e-post sverige.info@delaval.com

www.delaval.com

DeLaval gödselskrapor, kvastar och skaft

DeLaval har ett stort och varierat utbud av gödselskrapor, kvastar och skaft, för att täcka de behov som finns för manuell rengöring på din gård.

Skaft

Det stora utbudet av skaft är anpassat till skrap och borstsortimentet. Skaften finns i trä, aluminium och glasfiber både med och utan gängad topp. Se tabellerna för att hitta rätt skaft till rätt skrapa.

Träskäft

Art nr	Längd x diameter
97311302	1350 x 23,8 mm
97310202	1700 x 28 mm
97310203	1900 x 28 mm
97310204	1700 mm med gängad topp

Aluminiumskaft

Art nr	Längd x diameter
98880129	ERGO-skaft 1500 mm med gängad topp
98880139	ERGO-skaft 1700 mm med gängad topp

Teleskopskaft glasfiber med gänga

Art nr	Längd
97270485	110-202 cm

Borstar

Effektiva borstar av mycket hög kvalitet.

Art nr

2150012463	Mjuk naturfiberborste med gängad hylsa för skaft Bredd 40 cm.
97311480	PVC-borste med trärör. 30 cm
97311481	PVC-borste med trärör. 48 cm
97311482	PVC-borste med trärör. 28 cm

Vattenskrapor

Art nr	
92060110	Vattenskrapa med fast blad, 35x400 mm
92060111	Vattenskrapa med fast blad, 35x600 mm
92060112	Vattenskrapa med vridbart blad, 600 mm
92060115	Utbytes gummiblاد, svart, 400 mm
92060114	Utbytes gummiblاد, svart, 600 mm

	TRÄSKAFT				ALUMINIUMSKAFT		TELESKOPSKAFT
Borste	97311302	97310202	97310203	97310204	98880129	98880139	97270485
2150012463				x	x	x	x
97311480	x	x	x				(x)*
97311481	x	x	x				(x)*
97311482	x	x	x				(x)*

* Ej gänga i trärör. Det går dock att dra i skaftet i borsten.

DeLaval gödselskrapor stål

Verkligt robusta, böjda skrapor med gummiblad tillverkade i stål.

Art nr

88503801 Böjd skrapa, 55 cm

88503802 Böjd skrapa, 75 cm

Skrapa	TRÄSKAFT	
	97310202	97310203
88503801	x	x
88503802	x	x

DeLaval gödselskrapor plast

DeLaval gödselskrapor av plast är lätta och enkla att arbeta med. Tillverkade i högklassigt plastmaterial. Finns i tre olika modeller. Alla tre är anpassade för att passa både träskaft och ERGO-skaft med gänga.

OBS! Trekantsskrapa 97310115 saknar gängor.

Art nr

97310115 Trekantskapa, 35 cm, ogängad

2150015439 Trekantskapa, 35 cm, gängad

97310105 Rektangulär skapa, 35 cm, gängad

97310110 Gällerskapa, 35 cm, gängad

Skrapa	TRÄSKAFT			ALUMINIUMSKAFT		TELESKOPSKAFT
	97310202	97310203	97310204	98880129	98880130	97270485
97310115	x	x				
2150015439	x	x	x	x	x	x
97310105	x	x	x	x	x	x
97310110	x	x	x	x	x	x

4:80

DeLaval fly bag

Giftfri flugfångare för utomhusbruk

Art nr

96809330 3-pack

DeLaval fly bag är en flugfångare för utomhusbruk. DeLaval fly bag hängs upp utanför stallet efter det att betet blandats med 0,5 l ljummet vatten.

Flugorna dras till betet tack vare en stark doft. Flugfångare är helt ekologisk och giftfri.

DeLaval fly bag är verksam i 4-6 veckor. Betet är proteinbaserat och avger en doft som lockar flugor.

Använd biocider på ett säkert sätt. Läs alltid etiketten och produktinformationen före användning.

- Giftfri – ofarlig för människor.
- Flugorna dras till fly bag och drunknar – effektiv.
- Fångar ca 12-15.000 flugor – stor kapacitet.
- Räckvidd ca 1.000 m².
- Användes utomhus.

DeLaval fly bag

DeLaval Sales AB

Box 21, 147 21 Tumba

Tel 08-550 294 00

e-post sverige.info@delaval.com

www.delaval.com

DeLaval flugpapper

Giftfri flugbekämpning

Art nr

96809302	Flugpapper S180
96809303	Flugpapper S35
96809301	Flugpapper gardin C210, 700 x 30 cm
96809304	Flugpapper gardin C60, 600 x 10 cm
96809341	Fönsterfälla

Genom att vetenskapligt studera flugans beteende har DeLaval flugpappersortiment vidareutvecklats. Färger och mönster (som patenterats) utnyttjas bättre för att locka till sig flugorna.

Försök på Danska skadedjurslaboratoriet och hos svenska lantbrukare har visat en ökad effektivitet för DeLaval flugpapper, såväl under gryning som under skymning. Det är på morgonen och mot kvällen som flugor är mest aktiva. På så vis förlängs fångsttiden.

De klara färgerna tar även upp ljuset bättre dagtid, vilket sammanlagt gör att fler flugor fångas.

Sortimentet är helt giftfritt, och utgör ingen fara för varken husdjur eller män-niskor. Produkterna har ytterligare miljöanpassats tack vare vattenbaserad färg och lim. Efter användning deponeras de i det vanliga hushållsavfallet.

DeLaval flugpapper är avsedda för stallbyggnader, fjäderfähus, mjölkrum och andra utrymmen där flugor finns.

A. Flugpapper S180

Art nr

96809302 8 ark à 60 x 30 cm

Placera flera fällor med 5-8 m mellanrum för ökad effektivitet. För en flugfri miljö – byt fällor regelbundet (1 gg per månad).

B. Flugpapper S35

Art nr

96809303 6 ark à 30 x 12 cm

Placeras i små utrymmen och där det är trångt. För en flugfri miljö – byt fällor regelbundet.

C. Flugpapper gardin C210

Art nr

96809301 700 x 30 cm

Rullas ut efter behov. Rullgardinen kan hängas upp på flera sätt. Dra ut önskad längd av fångstyten beroende på säsongen och häng upp i bygeln. Kan även hängas horisontellt med limsidan nedåt.

D. Flugpapper gardin C60 (Lilla rullen)

Art nr

96809304 600 x 10 cm

Produktsortimentet har kompletterats med en behändig rulle som passar utmärkt för små utrymmen (fångstyten är 6x0,1 m). Dra fram önskad längd, fäst öglan i en krok och handtaget i en annan. Rullen hängs horisontellt från taket eller mot väggen med limsidan nedåt resp framåt. Rullen kan också hängas bara i handtaget. En färgglad och effektiv ersättare av flugspiralen i hemmet.

E. Fönsterfälla

Art nr

96809341

Transparent plastfilm med lim att fästa på fönstret där flugorna finns.

DeLaval flugband på rulle

Se Shop-blad 4:95.

DeLaval flugband på rulle

Art nr

96809340	Flugband med hållare, komplett
96809345	500 m klisterband på rulle

Flugband på rulle är en mycket effektiv och samtidigt diskret metod för flugbekämpning. Det vita bandet lockarflugorna till sig, som direkt fastnar i det kraftiga limmet.

Flugbandet placeras lämpligt på en balk i taket i stallens ena kortända och dras mitt över djurraden till stallens andra kortsida genom de två blocken och tillbaka till hållaren. Max 20 m till vändning – det ger en fångstyta av ca 800 cm².

- Giftfritt och miljövänligt.
- Diskret men effektivt.
- Enkelt att använda.
- Lätt att montera.

Flugband med hållare, komplett

Levereras med:

- 360 m klisterband på rulle
- hållare med takfäste
- träskruv d:o 4 st
- tom upprullningsrulle
- block 2 st
- plastring, 1 st
- hållare med vev
- 10 st takkrokar

500 m klisterband på rulle

2 st insatser för annan hållartyp än DeLaval.

Montering

1. Fäst hållaren i taket på lämplig höjd: 2,1 m för kor, min 3 m för hästar
2. Sätt tom rulle på hållare med vev och sedan plast ringen.
3. Sätt på rulle med klisterband. Sätt allting på hållaren. Krokar fästes i stallet för att hålla upp bandet (ca 3 m mellan dem).
4. Veva ut bandet genom stallet och bandets början fästes igen på tom rulle.
5. Max längd: 2 x 20 m. Max avstånd mellan ut- och inbanden är 30 cm.

Montering i kostall

Ett flugband över respektive djurrad, alt spaltboxar.

1. Höjd över djurrad: ca 2,1 m.
2. Max längd: 2 x 20 m.
3. Avstånd mellan utgående och ingående band: 20-30 cm.
4. Avstånd mellan krokar som håller upp bandet: 3 m.

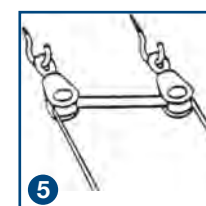
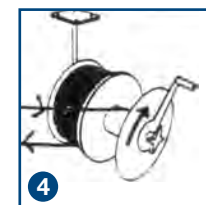
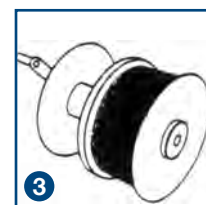
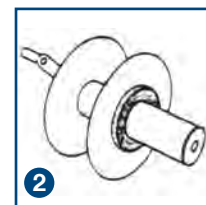
Montering i svinstall

Ett flugband över respektive djurrad alt gödselgång. Upphängning enligt rekommendationer för kostall.

Montering i häststall

Ett flugband över respektive djurrad alt gödselgång. Upphängning enligt rekommendationer för kostall.

För en heltäckande bekämpning bör flugbanden kompletteras med bl a flugpapper och elektrisk flugfångare.

Aptaor™ PYR flugspray

Art nr

92062701 750 ml

Aptaor PYR flugspray tar effektivt bort flugor och andra insekter från stallet och på andra ställen på gården. Pyrethrin, som ingår i sprayen, har funnits flera år och är ett säkert sätt att ta död på flugorna.

Fördelar

- Välkänd och effektiv aktiv ingrediens (knock-downeffekt)
- Klar att använda aerosol/sprayj-applisering
- Innehåller inga farliga lösningsmedel
- Snabbverkande insekticid
- Lätt att använda
- Mindre inverkan på miljön

Hållbarhet

Fyra år efter tillverkningsdatum

Använd biocider på ett säkert sätt. Läs alltid etiketten och produktinformationen före användning.

Aptaor™ PYR flugspray

DeLaval Sales AB

Box 21, 147 21 Tumba

Tel 08-550 294 00

e-post sverige.info@delaval.com

www.delaval.com

DeLaval elektriska flugfångare

Reservdelar

Flugfångare M200

Art nr

98708320	Transformator
98708407	Tändare

Flugfångare M300

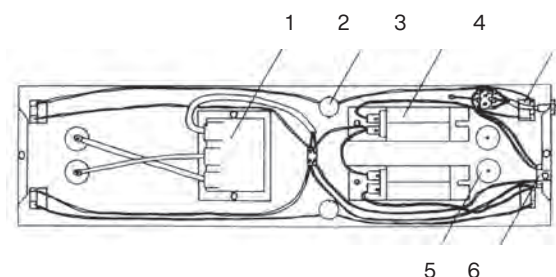
Art nr

98708320	Transformator
98708403	Lysrörshållare
98708402	Lysrör 40 W
98708416	Tändare

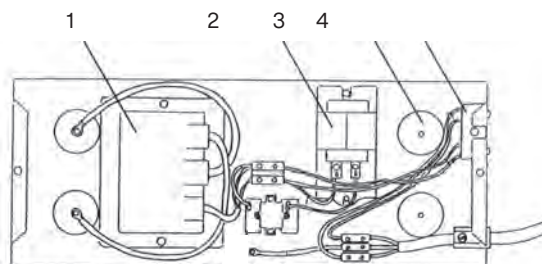
Mac II – äldre modell

Pos	Art nr	Benämning
1.	98708320	Transformator Mac II
2.	98708407	Glimtändare Mac II
3.		Drossel Mac II
4.	98708403	Lysrörshållare Mac II
5.		
6.	98708405	Mikrobrytare
	98708402	Lysrör UV 40 W
	97323001	20 W UV-ljusrör. Ljusrör till gamla elflug- fångaren (såld t o m 1992)

Junior – äldre modell

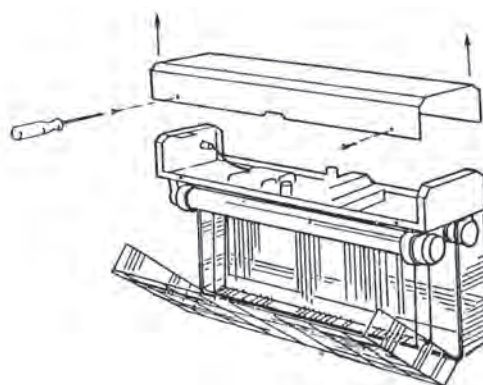
Pos	Art nr	Benämning
1.	98708320	Transformator
4.	98708405	Mikrobrytare

Byte av lysrör

Lossa de fyra skruvarna som håller skyddskåpan.

Gallren fälls ut åt sidorna, se bild.

OBS! Kontakten dras ur vägguttaget vid allt servicearbete!

Reservdelar DeLaval elektriska flugfångare 2/15 Domestic

Art nr

92062033 2 x 15 W lysrör

92062035 Tråd

Reservdelar DeLaval elektriska flugfångare 2/15 Plus

Art nr

92062036 2 x 15 W lysrör

92062039 Galler

DeLaval takfläkt PF142

– Reservdelar

Art nr

98708460
89068101

Set med tre utbytbara fläktblad
Hastighetsregulator, EW5

DeLaval takfläkt PF142 – Reservdelar

DeLaval Sales AB

Box 21, 147 21 Tumba

Tel 08-550 294 00

e-post sverige.info@delaval.com

www.delaval.com

DeLaval takfläkt PV600 För mjölkningsstall

Art nr

98708470 Takfläkt PV600

89068101 Hastighetsregulator (klarar max 7 fläktar)

Fördelar

- Bättre ventilation
- Mindre irritation avflugor för djur och människor
- Svalkande effekt på sommaren, snabbare upptorkning, mindre ammoniakuppsamling och mindre kondens på kalla ytor på vintern
- Lugnare djur, färre avsparkningar av mjölkningsorgan och under mjölkning
- Lägre installations- och driftskostnader.

Installationstips

Hur många fläktar behöver du? Det behövs två fläktar i ett vanligt 2 x 5 mjölkningsstall.

Bredd på byggnad	Ca höjd på byggnad	Max avstånd mellan två fläktar	Placering av fläktar
6 - 9 m	3 m	6 m	En rad i mitten
9 - 12 m	3,5 m	7 m	En rad i mitten
12 - 14 m	4 m	8 m	Förskjutningar i två rader
15 m	5 m eller mer	8,5 m	Förskjutningar i två rader

Exempel

En 600 m² byggnad, 12 x 50 m, med 3,5 m takhöjd, kräver 7 st DeLaval takfläkt PV600.

Tips

- Oavsett byggnadstyp måste avståndet minskas mellan gavel och den sista fläkten i raden, för att få bättre lufttillförsel i de döda vinklarna. I exemplet ovan är det bäst att placera två fläktar i var sin ände 4 meter från gaveln och sprida de fem resterade fläktarna med 7 meters mellanrum.
- Om byggnaden är högre än höjderna i tabellen måste det vara längre avstånd mellan fläktarna än det som är angivet. Avståndet bör inte överstiga 8,5 m. Ju högre byggnaden är desto lättare är det för fläktarna att cirkulera luften.
- Undvik att blanda fläktblad från olika fläktar, då dessa är viktbalanserade från fabriken i satser om 3 och anpassade för varje fläkt.
- Undvik att placera fläktarna direkt under ljusarmaturer, då detta kan skapa ett obehagligt fladdrande ljus.

Tekniska data	
Strömförsörjning	230 V AC, 50Hz
Max strömförsörjning	90 W
Min ledningstvärnitt	1,5mm ²
Skyddsklass	IP55
Vikt	7 kg
Diameter	146 cm
Längd från tak	48 cm
Max rotationshastighet	275 rpm
Förflyttad luftvolym vid max hastighet	21 250 m ³ /h

- Fläkten har ett automatiskt överhettningsskydd med automatisk nollställning
- Förberett för manuell eller automatisk hastighetskontroll
- Korrosionsbeständig, hållbar epoxylack med emaljfinish
- CE-märkt

Installation

Se bruksanvisning för DeLaval takfläkt PV600 som medföljer vid leverans av produkten.

Underhåll

Smörjning: Alla lager är permanentsmorda och behöver ingen ytterligare smörjning.

Rengöring: Fläkten kan rengöras med en fuktig trasa. Låt inte motorn bli våt. Använd inte lösningsmedel eller kraftigt rengöringsmedel. Bör ej tvättas med högtryckstvätt.

Flugplågan

– ett besvärligt miljöproblem

Flugor kan skapa mycket elände för både människor och djur

En planerad och effektiv flugbekämpning kräver goda kunskaper om flugorna, deras utveckling och beteende och om hur produkter för flugbekämpning mest effektivt används.

På följande sidor finns kunskap samlad om flugor. Hur flugor utvecklas från ägg till fluga, vilka flugor som finns i stallet, något om flugornas syndaregister och förslag på hur man effektivt bekämpar flugorna utan gift.

Fakta

- Husflugan och stickflugan är de vanligaste flugorna i stallet
- En övervintrad fluga kan lägga 2000 ägg
- Det kan bli 10 generationer flugor på en säsong
- Bekämpa flugorna året om

1. Flugans utveckling

Ägg och äggläggning

Flughonorna lägger sina ägg i gödsel från kalvar, grisar och hästar - mindre gärna i kogödsel. Fuktiga och ruttnande foderrester kan också bli kläckningsplats. Det gäller särskilt för stickflugan.

Äggen är drygt 1 mm långa, ovala och glänsande vita. Omedelbart före kläckning kan de bli något gula. De läggs på ca två cm djup i färsk gödsel. Flugan lägger ca 100 - 150 ägg per gång med 1 - 4 dagars mellanrum. I regel hinner den med 4 - 5 sådana ägglägningsperioder under sitt korta liv. (3 - 4 månader på vintern. 3 - 4 veckor på sommaren.) En fluga kan producera upp till 2000 ägg på en säsong och ge 10 generationer flugor.

Larv och puppa

I gödsel kläcks äggen till larver, vid gynnsamma omständigheter redan efter ett dygn. Larverna samlas kolonivis vid 12 - 15 cm djup. Till en början är larven genomskinlig vit och starkt rörlig.

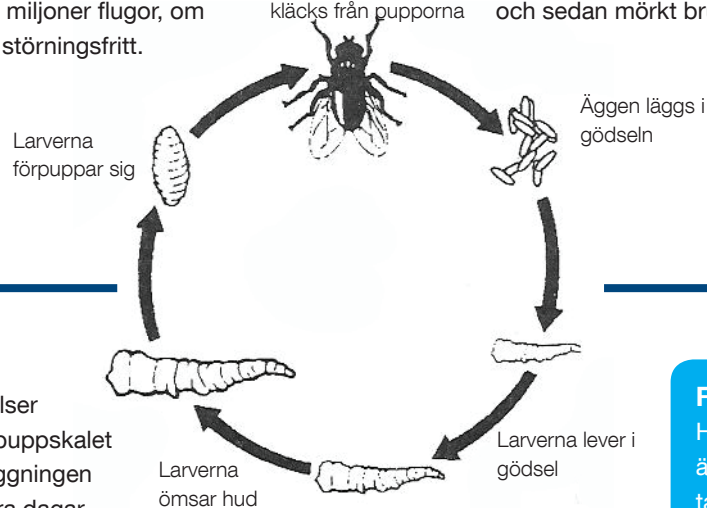
I framändan kan man se två svarta munhakar, som den äter och borrar sig fram i gödseln med. Den äter mycket, växer snabbt och skyr ljuset. Den fullvuxna larven är ca 12 mm lång och gult genomskinlig.

Från början stannar larven i de delar av stacken som håller 30 - 40 °C eller lägre. Där drar den ihop sig, blir orörlig och övergår till puppa. Om larven har god tillgång till föda och värmen är optimal, så är den fullvuxen inom en vecka och färdig att förpuppas.

En fluga kan därför med sin avkommas hjälp ge upphov till mer än 25 miljoner flugor, om deras utveckling får ske störningsfritt.

De vuxna flugorna kläcks från pupporna

Puppan är omkring 6 mm lång, först ljus brun-röd och sedan mörkt brun.

Fluga

Vid gynnsamma betingelser kryper flugorna fram ur puppskalet 9 - 11 dagar efter äggläggningen och efter ytterligare några dagar är dessa själva färdiga att lägga ägg.

När flugorna har brutit sig ut från puppan parar de sig och efter några få dagar kan honflugan börja lägga ägg. Flugor, liksom vi människor, attraheras till varandra på grund av bl a dofter, sk feromoner. En fullvuxen honfluga avger sådana dofter.

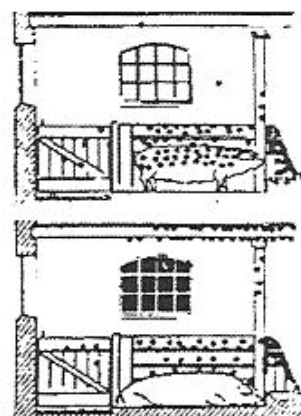
De vuxna flugorna sitter gärna på kreatur och grisar under dagarna - se figur 2. De sitter också på väggar, stolpar och foderbord. Skinner solen in genom fönstret eller staldörren sitter gärna flugorna i solstrålarna, liksom de gärna sitter på grisarnas värmelampor, mjölkledningen och andra varma ställen. Ju varmare en honfluga kan få det, desto fortare utvecklas äggen och hon kan lägga fler ägg. I stallet finns förutom som nämnts också andra slags flugor, nämligen stickflugan som suger blod på djuren. Stickflugan ynglar av sig i rester av kraftfoder, halm och gödsel.

Figur 1

Hela utvecklingen från äggläggning till den nykläckta flugans äggläggning kan alltså vid riktigt gynnsam miljö bara ta 9-10 dygn.

Figur 2

Flugorna är om dagen koncentrerade på grisarna, på väggarna och över foderbordet. På natten är det inga flugor på djuren, men många på den översta delen av stolpen.

2. Fula flugor av många slag

När vi diskuterar flugplågan i och omkring våra ladugårdar, så menar vi i regel husflugan och stickflugan. Dock bör vi veta, att det finns en mängd andra besvärliga flugarter t ex spyflugan, bromsen och hästflugan, bara för att nämna några.

Husflugan

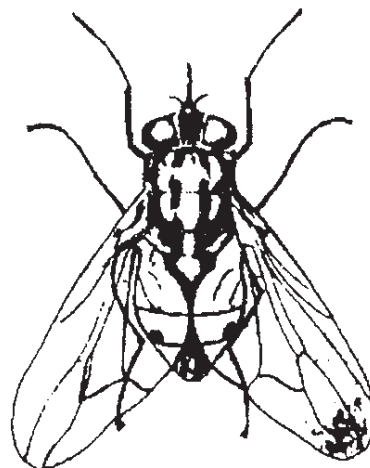
Husflugan är den vanligaste inneflugan och förekommer, om den får vara i fred, i besvärande stora mängder i ladugårdar. Husflugans kropp är ca 7 - 8 mm lång. Ryggskölden är svart med grå pudrar och har fyra längsgående strimmor. Bakkroppens främre del är gulaktig på hanflugorna. Baktill är bakkroppen skimrande svart och vit. En av vingarnas längsgående ribbor gör en skarp sväng ut mot kanten. På undersidan av huvudet har husflugan en sugsnabel.

Husflugorna trivs med hög värme. 35 - 40°C är idealttemperaturen. De samlas gärna i soluppvärmda utrymmen och ytor, t ex på och runt fönster, lampor, mjölkförande rör o s v.

Stickflugan

Stickflugan liknar husflugan men är något mindre. Som namnet anger har den stickorgan. Den är alltså blodsugare. Den har stelare och mer uttåtstående vingar även i vila. Den stickande mundelen är fullt synlig från ryggsidan. Se bild! Stickflugan kan, i synnerhet under sen-sommaren, vara mycket störande för husdjuren och man kan därför behöva bekämpa den speciellt vid dessa tillfällen.

Stickflugan trivs alltså oftast bäst i djurstallar men är där i minoritet.

“En på tjugo” har varit vanligt förhållande mellan stickflugan och husflugan. Men det kan växla, och när stickflugorna förekommer i större mängd, så är de riktiga plågoandar.

De bidrar bl a i hög grad till nerv- och hormonstörningar.

3. Något om flugornas syndaregister

Flugorna gör stor skada bara genom att finnas till och irritera människor och djur. Korna blir störda, när de vilar, när de äter och när de mjölkas. Nerv- och hormonstyrningen hos djuren kommer i olag. Resultatet blir minskad aptit, minskad produktion (både mjölk och tillväxt) samt dålig och långsam mjölknedgivning.

Flugorna är effektiva transportmedel för smuts och mikroorganismer. Att de smutsar ner kan ingen undgå att se. På fönster, lampor och mjölkledning syns det bäst.

Risken för flygburen smittospridning är överhängande. Flugorna sprider bakterier och virus från gödsel till foder, från kadaver till sår, från djur till djur, från spene till spene, från djur till människa och omvänt.

Spridningen kan ske på två olika sätt

1. Mikroorganismer fastnar när flugorna, med känselkropparna på fötter och snabel, "smakar av" det smutsiga underlaget. När de sedan kommer till nästa anhalt, som kan vara sår eller foder, lämpar de av sin barlast och fångar eventuellt upp andra mikroorganismer för vidarebefodran.

2. Husflugan löser upp det hon vill äta med saliv och gör "födan" flytande. Födan suges sedan upp och hamnar i det så kallade "kräfan". Eftersom flugorna gärna livnär sig på avfall, gödsel och as, följer avsevärda mängder mikroorganismer med, ofta många miljoner. De stöts upp tillsammans med födan med jämna mellanrum under matsmältningsprocessen. I förfärande mängd når de snabelns mynning och yttrevärlden. En del överlever också matsmältningen och sprids med flugans ekskrementer.

4. Aktiv och effektiv flugbekämpning utan gift

En aktiv och effektiv flugbekämpning utan gift går att genomföra utan stor arbetsinsats. Flugpapper och Flugband med klister på, liksom Elflugfångare är effektiva hjälpmedel. Till akuta problem finns det även flugspray.

- Att dräpa övervintrande flugor och de övervintrade förstadierna är av största vikt, då de sprider flugbekämpning året runt.
- Håll god hygien i och omkring stallet.
- Se till att ventilationen fungerar bra. Flugor skyr torr och sval luft samt luft som rör på sig. Det ger långsam flugförökning.

- Planera in flugfångare: Flugpapper, Flugband och Elflugfångare, i stallet där de gör mest nytta och fångar flest flugor. Satsa på olika typer av lösningar samtidigt. Se vidare i produktguiden.
- Använd feromoner, som finns att få på doftbrickor. Dessa kan appliceras på produkter som Flugpapper och Elflugfångare. Doftbrickorna ökar produktternas effektivitet med 2 - 3 ggr. Feromonen på doftbrickorna fungerar ca 1 månad.